

Luzitán dal

Vajda János

1867

Midőn vezéreik a rómaiaknak meghódoltak

I

Hazám, hazám, minő uton jársz?

Mit tartsak immár felüled?

Szeresselek-e ezután is?

Megengedi a becsület?

Szerettelek gyász-napjaidban,

Amig szerencsétlen valál.

El nem riasztott oldaladtól,

Bár rémitett börtön, halál.

Szegény valál bár, koldus és rab,

De bár maradtál volna az;

Szenvedtünk volna még tovább is,

Nem jött ajkunkra vád, panasz.

Mert ami szint' oly drága, mint te,

Mi szentebb még tán, mint magad,

Mi nélkül hitvány rongy az élet,

S haszontalan minden javad:

Megvolt egy kincsed, egy jutalmad,

Egy csodatévő bűvszered,
Mi ismét mindent helyrehozhat,
Mikor már minden elveszett.

Becsületed - e legfőbb kincsed,
Mit vissza nem hoz semmi sem! -
Eszeveszetten oda dobtad
A szabadulás perciben!

Legjobbjaid hiába kértek,
Hogy várakozz még keveset:
"Nincs veszve semmi sors alatt az,
Ki soha el nem csüggedett".

Nem hű fiaid hagytak cserbe,
Te hagytad cserbe azokat.
Ellökted őket, s felölelted,
Akik szerezték gyászodat.

És elcserélted özvegy fátylad,
Mit tisztelet, dics övezett,
A mennyezettel, haj! ahonnan
Elköltözött a becsület...!

- Oh, én hazám, boldogtalan hon!
Bukott hölgy, eltévedt anya!
Hősök szülője, elkerített
A sok hazudozó banya!

A keblet, mely tejével táplált,
Fertőzi undok idegen;
S ne fussak a földél alól, mely
Szégyent, gyalázatot terem!?

.....
Oh, én hazám, minő uton jársz,
Mit tartsak immár felüled?
Szeresselek-e ezután is?...
Megengedi a becsület?...

(1869)

II

Oh, honfi, aki leborulsz
Az oceáni partokon,
Felénk tekintesz és gyötör

A hazavágyó fájdalom;

Kit nem csábítanak el ama
Szebb, jobb világnak bájai,
Hogy ne ohajtsd, köztünk, velünk
Bilincseinket hordani;

Kinek keblében a remény
Elfáradt, a hit megtörött;
Ki itt nem életet keressz,
Csak véreid közt sírgödört;

Oh, honfi, immár légy nyugodt,
S ha menhelyed, újabb honod
A föld legmostohább zuga;
Ne hagyd el azt és halj meg ott!

Öljön meg ott a fájdalom,
Mert itt a szégyen ölne meg.
A hon, melyért szived sovárg,
Az a hon - volt, nincs, elveszett!

A nép, amelyért vérezél,
Megtagadá önnönmagát.
Nem hordja már rabláncait,
Mert szolga lett és hord igát.

S ha tán a mult emléke hí,
Azt is hijába keresed.
E meggyalázott földbe' már
Apáid hamvát sem leled.

Mert nem nyughattak abban ők!
Az ősök, a nagyok, dicsők,
Fölkeltek sírjaikbul és
Most szerteszét bolyongnak ők.

Bolyongnak éjjel nyugtalan,
Keresve egy-egy szent helyet,
Hol jeltelen temetve van
A számüzött honszeretet.

És amikor rájok virad,
E földbe rejtik arcukat,
Hogy meg ne gyúljanak azok
A szégyen és harag miatt...

Oh, honfi, csak bolygj, hontalan
S ti koporsótlan szellemek,
Ha már elég nagy átkotok,
Még vissza se tekintsetek.

Ne lássatok nagyobbat itt:
A megőrült becsületet,
Mit a helóta ivadék
Gúnykacaja közé temet...!